

Дідович Анжеліка
Науковий керівник – канд. істор. наук, проф. Воронянський О.В.
Державний біотехнологічний університет

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Сучасне геополітичне становище України, обумовлено новим виміром суспільно-політичних та економічних відносин, який ставить перед державою та суспільством важливі задачі щодо вдосконалення законодавчої бази в інтересах зміцнення національної безпеки України.

Основними напрямками реформування законодавчої бази щодо діяльності всіх складових національної безпеки повинна стати скоординована діяльність всіх силових відомств, спрямована на захист прав і свобод людини і громадянина. В умовах світових геополітичних трансформацій, зміст проблеми забезпечення безпеки особи, суспільства і держави становлять воєнні, економічні, політичні, соціальні, екологічні, гуманітарні аспекти, а також питання історичної, національної та релігійної ідентичності.

До основних проблем, що викликають ризики і загрози національній безпеці України, належать: По-перше, явища, притаманні багатьом державам, в основі яких – боротьба за енергоресурси, техногенні катастрофи, міжнаціональні та міжконфесійні конфлікти, тероризм, торгівля наркотиками, організована злочинність і корупція, нелегальна міграція, торгівля людьми, демографічні проблеми тощо.

По-друге, геополітичне положення України, що визначає її високу залежність від зовнішніх чинників та об'єктивні суспільно-політичні і соціально-економічні проблеми розвитку країни як суверенної держави. Сьогодні основні потенційні загрози Україні на міжнародній арені пов'язані зі спробами економічного, політичного, культурного та інформаційного тиску. Провідною країною в цьому виступає Росія, яка намагається створити умови, в яких Україна в політичному відношенні позиціонує себе в якості сателіта, а в територіальному – в якості периферійного простору. Така ситуація загрожує стану національної безпеки збільшенням кількості загроз та викликів, а з точки зору геополітики – відсторонює Україну від інтеграції до європейського простору. Відсутність консенсусу в основних питаннях державного будівництва, недостатність високого рівня професійної кваліфікації та практичного досвіду у сфері державного управління і, як наслідок, схильність до зовнішнього тиску не дають змогу ефективно реалізовувати зовнішню та внутрішню політику держави.

Тенденції світового суспільно-політичного, воєнно-політичного і соціально-економічного розвитку створюють ряд протиріч як всередині окремих держав, так і між ними, що додатково ускладнює вирішення існуючих проблем національної безпеки України. На сьогоднішній день в нашій державі триває процес визначення національних інтересів, які властиві демократичній

державі, стабілізації внутрішньої ситуації та створення умов для подальшого розвитку.

Протистояння загрозі розмивання та узурпації національного суверенітету в політичній сфері є важливою проблемою, з якою стикається багато країн. Це може бути пов'язано з внутрішніми та зовнішніми викликами, такими як політична нестабільність, економічні кризи, міжнародний тиск та інше.

Одним з ключових документів, що визначають стратегію України у цьому напрямку, є Указ Президента України №448/2021 "Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України". Цей документ визначає стратегічний курс держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі (ЄС) та в Організації Північноатлантичного договору (НАТО), закріплений у Конституції України.

Також було видано Указ Президента України №685/2021 "Про Стратегію інформаційної безпеки", який спрямований на протидію інформаційним загрозам і захист персональних даних.

Це показує, що Україна активно протистоїть будь-яким загрозам своєму національному суверенітету і розробляє стратегії для забезпечення своєї безпеки та стабільності

Соціальна відповідальність за стан державного суверенітету та обороноздатності країни в Україні визначається декількома ключовими документами та законами.

Згідно зі статтями 17 та 65 Основного Закону України, громадяни України, які захищають Вітчизну, незалежність та територіальну цілісність України, виконують конституційно значущі функції. Тому держава повинна надавати їм і членам їхніх сімей особливий статус та забезпечувати їх додатковими гарантіями соціального захисту.

Державна безпека в Україні визначається як стан захищеності державної влади, суверенітету, територіальної цілісності, обороноздатності, спокою людей (народу), громадської злагоди, довкілля, національної і релігійної рівності.

Державний суверенітет в Україні означає верховенство держави на своєю території і незалежність у міжнародних відносинах..

Важливо пам'ятати, що кожен громадянин має роль у забезпеченні безпеки та суверенності країни. Це може означати участь у громадському житті, покращення освіти або просто повагу до закону.

Згідно з дослідженням Gradus Research, респонденти вважають першочерговою для української влади не деолігархізацію, а такі проблеми, як боротьба з корупцією (46%), припинення військових дій на Донбасі (40%) та контроль за зростанням тарифів на газ та опалення (36%).

Питання деолігархізації визнали пріоритетним лише 17% респондентів. На думку українців, передусім для боротьби з корупцією на національному рівні необхідно посилити кримінальну відповідальність державних службовців

за факти корупції (22%), доводити корупційні справи до суду і вироку (21%) та викоринити корупцію в судовій системі (14%).

Натомість тільки 5% опитаних заявили, що законопроект про деолігархізацію може зменшити рівень корупції в Україні.

Майже третина українців (28%) не вірять в ефективність цього закону і вважають, що він ні до чого не приведе, адже має декларативний характер.

Ще 15% опитаних вважають, що основним результатом закону про деолігархізацію, в разі його ухвалення, стане перерозподіл ресурсів та поява нових олігархів. На думку 10% українців завдяки цьому закону влада отримає інструмент впливу на великий бізнес.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воронянський О. В., Зайончковський Ю. В. Політична філософія в умовах кризи традиційної методології: глухий кут чи гносеологічний прорив //Гуманітарний часопис. – 2018. – №. 3. – С. 39-51.
2. Lohvunenko Y. S. Історія держави і права України: практикум. – 2017.
3. Моїсєєва Н. І., Омельченко Г. Ю. Комунікаційна діяльність в структурі соціально-комунікаційного знання. – 2017.
4. Стан національної безпеки України в сучасній геополітичній ситуації RUL : https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/vonsonovych_stan.pdf#
5. Українці не вірять в ефективність закону про деолігархізацію – опитування: RUL<https://fakty.com.ua/ua/ukraine/suspilstvo/20210921-ukrayintsi-ne-viryat-v-efektyvnist-zakonu-pro-deoligarhizatsiyu-opytuvannya/#>
6. Voronyansky O. Systemic risks of destabilization of social systems of post-industrial society in the context of economic crisis and war. – 2022.

*Довбиш Вікторія Олександрівна
Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. Гончарова О.С.
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди*

РОЗВИТОК ОСВІТИ У МІСТІ ВОВЧАНСЬКУ В ХІХ СТОЛІТТІ

Розповсюдженню освіти сприяла діяльність церкви. Так в кінці ХVІІІ ст. при храмі Святителя Миколая було відкрито церковно-приходську школу. Згодом така ж школа була відкрита й при храмі Обрізання Господня. Вони надавали елементарну освіту і навчали закону божому, читанню, письму,